

УДК 343.1

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.3.27>

ЄДИНИЙ РЕЄСТР ДОСУДОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ ЯК СКЛADOVA ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Столітній А.В.,

доктор юридичних наук, професор,

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

e-mail: stoleta@ukr.net

Столітній А.В. Єдиний реєстр досудових розслідувань як частина інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування.

Вказується, діджиталізація публічного управління – ключовий пріоритет розвитку сучасної держави. Електронний документообіг прискорює інформаційний обмін, спрощує обробку даних та зменшує бюджетні витрати. Цифрова трансформація органів кримінальної юстиції забезпечує ефективний контроль, дотримання законності й прав людини, а також оптимізує досудове розслідування.

У науковій публікації досліджуються актуальні питання функціонування Єдиного реєстру досудових розслідувань як частини інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування.

Аналізуються проблемні питання взаємодії Єдиного реєстру досудових розслідувань з іншими складовими інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування та визначаються оптимальні шляхи їх вирішення.

Пропонується системне під'єднання до інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування інших баз даних, а також долучення до електронного процесуального спілкування інших (окрім слідчого, прокурора та їх керівників) учасників кримінального провадження.

Вказується на необхідність детальної правової регламентації електронного кримінального провадження з метою поступової відмови від паперових носіїв інформації, за виключенням випадків, коли паперовий носій виступає доказом у кримінальному провадженні або учасник кримінального провадження не має доступу до інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування.

Формулюється висновок про необхідність внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України, Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення, а також Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування «і-Кейс» щодо визначення Єдиного реєстру досудових розслідувань частиною інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування, а також прийняття спільного наказу Офісу Генерального прокурора, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України та Вищої ради правосуддя щодо затвердження нового Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування «і-Кейс».

Ключові слова: реєстр, досудове розслідування, інформаційно-телекомунікаційна система, кримінальне провадження, інформаційні технології, електронний суд, автоматизація, наказ, цифровізація.

Stolitnii A.V. Unified register of pre-trial investigations as part of the information and communication system of pre-trial investigation.

It is indicated that the digitalization of public administration is a key priority for the development of a modern state. Electronic document flow accelerates information exchange, simplifies data processing and reduces budget costs. The digital transformation of criminal justice bodies ensures effective control, compliance with the rule of law and human rights, and optimizes pre-trial investigation.

The scientific publication is devoted to topical issues of the functioning of the Unified Register of pre-trial investigations as part of the information and telecommunication system of pre-trial investigation.

The problematic issues of Unified register of pre-trial investigations interaction with other components of the information and telecommunication system of the pre-trial investigation are analyzed and the optimal ways of their solution are determined.

It is proposed to systematically connect other databases to the information and communication system of the pre-trial investigation, as well as to include other participants in the criminal proceedings (except the investigator, prosecutor and their managers) in electronic procedural communication.

Indicates the need for detailed legal regulation of electronic criminal proceedings in order to gradually abandon paper media, except when paper is evidence in criminal proceedings, or a participant in criminal proceedings does not have access to information and telecommunications system of pre-trial investigation.

The conclusion on the need to amend the Criminal Procedure Code of Ukraine, the Regulations on the Unified Register of Pre-trial Investigations, the procedure for its formation and maintenance, as well as the Regulations on the information and telecommunications system of pre-trial investigation «i-Case». Unified register of pre-trial investigations interaction should be defined as part of the information and telecommunication system of the pre-trial investigation. There is a need to adopt a joint order of the Office of the Prosecutor General, the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, the Security Service of Ukraine, the State Bureau of Investigation, the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine, the Bureau of Economic Security of Ukraine and the High Council of Justice on approval of the new Regulation on the information and telecommunication system of the pre-trial investigation «i-Case».

Key words: register, pre-trial investigation, information and telecommunication system, criminal proceedings, information technologies, electronic court, automation, order, digitalization.

Постановка проблеми. Цифровізація відносин публічного управління є пріоритетним напрямом розвитку сучасної держави, адже перехід на електронний документообіг дозволяє значно скоротити процеси обміну інформацією, обробки великих масивів даних та забезпечити економію бюджетних коштів завдяки відмові від паперового документообігу. Особливе значення для розвитку правової державності має цифровізація діяльності органів кримінальної юстиції, що дозволяє забезпечити ефективний внутрішньовідомчий та зовнішній контроль, дотримання принципу законності, прав і свобод людини та оптимізувати процеси досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Так, 15.12.2021 введено в дію Закон України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування», яким Кримінальний процесуальний кодекс України доповнено ст. 106-1, участь в розробці якої безпосередньо приймав автор даної статті, що регламентує функціонування в системі органів кримінальної юстиції інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування. Слід зазначити, що при запровадженні даної системи остання мала назву «Інформаційно-телекомунікаційна система досудового розслідування» вказаний термін первинно похідний із Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» та мав уніфіковану назву у всіх нормативно-правових актах, в подальшому вказаний термін змінено на «Інформаційно-комунікаційну систему, разом з тим на сьогодні ряд підзаконних НПА містять стару назву. В зв'язку з викладеним у тексті статті використано термін «Інформаційно-комунікаційна система» та «Інформаційно-телекомунікаційна система»). Остання визначена законом як система, яка забезпечує створення, збирання, зберігання, пошук, оброблення і передачу матеріалів та інформації (відомостей) у кримінальному провадженні. Крім того, зазначено, що інформаційно-комунікаційна система досудового розслідування взаємодіє з Єдиним реєстром досудових розслідувань та системою, яка функціонує в суді відповідно до ст. 35 КПК України, а також може взаємодіяти з іншими інформаційними, інформаційно-комунікаційними системами у випадках, передбачених законом.

Цього ж дня спільним наказом Національного антикорупційного бюро України, Офісу Генерального прокурора, Ради суддів України та Вищого антикорупційного суду від 15.12.2021 № 175/390/57/72 затверджено Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування «iКейс», з метою забезпечення її ефективного використання Національним антикорупційним бюро України, Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою Офісу Генерального прокурора, Офісом Генерального прокурора та Вищим антикорупційним судом.

Таким чином, в діяльність антикорупційних органів поступово впроваджується концепція електронного кримінального провадження, що є першим кроком до цифровізації всієї системи кримінальної юстиції. Проте, залишається невирішеним ряд актуальних питань взаємодії Єдиного реєстру досудових розслідувань з інформаційно-телекомунікаційною системою досудового розслідування «iКейс», що актуалізує потребу їх наукового аналізу та формулювання пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства, яким врегульовано дану сферу суспільних відносин.

Методологія даного дослідження включає використання загальнонаукових та спеціально-юридичних методів, серед яких ключову роль відіграють прийоми логічного методу, системний та структурно-функціональний методи, формально-юридичний метод, а також метод юридичного моделювання.

Стан наукового дослідження. Питання правового забезпечення та практичних аспектів функціонування ЄРДР досліджуються в роботах Р. Аузіна, І. Каланчі, С. Патюк, І. Щербак та інших

науковців. Із останніх досліджень питання використання цифрових технологій в діяльності органів публічної адміністрації слід відзначити колективну монографію «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід» [1], публікації Т. Голобородько, О. Дубіни «Використання інформаційних технологій в публічному адмініструванні: досвід України та європейські орієнтири» [2] та О. Колотило «Правове регулювання електронного кримінального провадження» [3].

Проте, актуальним питанням функціонування ЄРДР як частини інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування приділена недостатня увага науковців, що актуалізує проведення даного дослідження.

Метою наукової публікації є дослідження актуальних питань функціонування ЄРДР як частини інформаційно-телекомунікаційної системи.

Виклад основного матеріалу. Важливим аспектом роботи прокурора є використання електронних інформаційних систем та баз даних. Специфіка роботи прокурора обумовлює найчастіше використання ним таких електронних систем як: Інформаційна система «Єдиний реєстр досудових розслідувань» (далі – ЄРДР, Реєстр), Інформаційно-аналітична система «Облік та статистика органів прокуратури» (ІАС «ОСОП») та Інформаційна система «Система електронного документообігу органів прокуратури України» (ІС «СЕД»).

Упровадження ЄРДР стало концептуально новим підходом до процедури кримінального переслідування. Із упровадженням змішаного, електронно-паперового кримінального процесу кримінальний процесуальний закон передбачив обов'язковість унесення процесуальних рішень до ЄРДР, а окремі з них, такі як початок досудового розслідування, є процесуально-прийнятими лише з моменту внесення відповідних даних до Реєстру.

Розвиток ЄРДР нерозривно пов'язаний із сучасними тенденціями цифровізації публічного управління в цілому, та діяльності системи органів кримінальної юстиції зокрема. Наприклад, до актуальних напрямів вдосконалення методів і заходів забезпечення високого рівня якості реалізації конституційних функцій прокуратури в Стратегії розвитку прокуратури на 2021-2023 роки віднесено:

- використання новітніх технологій з метою оптимізації системи документообігу, поступової мінімізації паперового документообігу (інтеграція інформаційних електронних систем, впроваджених у роботу органів прокуратури, в єдину систему; розроблення та впровадження системи електронного управління кримінальним провадженням; автоматизація обміну даними з іншими системами та базами даних; поетапна інтеграція системи електронного управління кримінальним провадженням у роботу всіх органів досудового розслідування та суду в усіх регіонах України);

- впровадження системи автоматизованого розподілу кримінальних проваджень серед прокурорів із урахуванням встановлених чітких об'єктивних критеріїв (включно з критерієм спеціалізації) у поєднанні з гарантіями захисту від можливого зловживання [4].

Для розвитку ЄРДР важливою подією стало ведення в дію 15.12.2021 Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-комунікаційної (інформаційно-телекомунікаційної) системи досудового розслідування», яким, зокрема, визначено, що порядок функціонування інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування визначається положенням, яке затверджується спільно Офісом Генерального прокурора, органом, у складі якого функціонує орган досудового розслідування, а також органом, що затверджує положення про систему, яка функціонує в суді відповідно до статті 35 Кодексу. Інформаційно-комунікаційна система досудового розслідування взаємодіє з Єдиним реєстром досудових розслідувань та системою, яка функціонує в суді відповідно до ст. 35 КПК України, а також може взаємодіяти з іншими інформаційними, інформаційно-телекомунікаційними системами у випадках, передбачених законом» [5].

В той же час, наказом Національного антикорупційного бюро України, Офісу Генерального прокурора, Ради суддів України, Вищого антикорупційного суду від 15.12.2021 № 175/390/57/72 затверджено Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування «іКейс» [6].

Проте, згідно з ч. 1 ст. 38 КПК України, органами досудового розслідування є органи, що здійснюють досудове слідство і дізнання, а у відповідності до ч. 2 вказаної статті – досудове слідство здійснюють: слідчі підрозділи органів Національної поліції, органів безпеки, органів Державного бюро розслідувань; підрозділ детективів, підрозділ внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України; підрозділи детективів органів Бюро економічної безпеки України [7].

Таким чином, органом, у складі якого функціонує орган досудового розслідування, в розумінні ст. 106-1 КПК України є Національна поліція (суб'єкт нормотворчості – МВС України), Служба безпеки України, Державне бюро розслідувань, Національне антикорупційне бюро України, Бюро

економічної безпеки України. Так, Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України затверджене наказом МВС України від 06.07.2017 № 570 [8].

Органом, що затверджує положення про систему, яка функціонує в суді відповідно до ст. 35 КПК України є Вища рада правосуддя, якою, зокрема, затверджене Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (Рішення Вищої ради правосуддя від 17.08.2021 р. № 1845/0/15-21 [9]).

Отже, Положення про інформаційно-комунікаційну систему досудового розслідування «iКейс» має бути затверджене спільним наказом Офісу Генерального прокурора, Вищої ради правосуддя, МВС України, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України.

Важливою є правова регламентація поступового переходу від паперового до електронного документообігу із чітким визначенням, що слід вважати оригіналом документа. Так, у відповідності до ч. 3, 4 ст. 106-1 КПК України «матеріали досудового розслідування, що містяться в інформаційно-комунікаційній системі досудового розслідування, передаються, їх копії чи примірники надаються в електронній формі, а за рішенням слідчого, дізнавача, прокурора, слідчого судді, суду, які їх передають чи надають, – у паперовій формі; документи, підписані, погоджені в інформаційно-комунікаційній системі досудового розслідування з використанням кваліфікованого електронного підпису, їх примірники в електронній та паперовій формах визнаються оригіналами документів» [7].

Таким чином, інформаційно-комунікаційна система досудового розслідування знаходиться в процесі становлення і на даний час запущено її пілотний проект, користувачами якого з 16.12.2021 є Офіс Генерального прокурора, Національне антикорупційне бюро України, Спеціалізована антикорупційна прокуратура Офісу Генерального прокурора, а також Вищий антикорупційний суд.

Вищевикладене дає підстави стверджувати, що на теперішній час ЄРДР – технічно найбільш сучасна інформаційна система, що використовується органами кримінальної юстиції. Наприклад, на Реєстрі вже апробовано методи автоматичної обробки даних, зокрема з використанням інформаційно-аналітичної системи обробки заздалегідь згенерованих баз ЄРДР за допомогою готових наборів функцій Excel (свідцтво про реєстрацію авторського права на твір 57773 від 23 грудня 2014 року), що збирає дані за понад 30 видами порушень кримінального процесуального законодавства, в тому числі обліково-реєстраційної дисципліни, допущених суб'єктами кримінального провадження під час досудового розслідування [10, с. 232].

Єдиний реєстр досудових розслідувань є складною електронною інформаційною системою, яка використовується органами кримінальної юстиції для фіксації відомостей про хід та результати досудового розслідування всіх кримінальних проваджень.

Згідно з п. 2 глави 1 першого розділу Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення, затвердженого наказом Генерального прокурора від 30.06.2020 № 298 (зі змінами, внесеними наказом Генерального прокурора від 23.11.2021 № 377), ЄРДР – це створена за допомогою автоматизованої системи електронна база даних, відповідно до якої здійснюються збирання, зберігання, захист, облік, пошук, узагальнення даних, які використовуються для формування звітності, а також надання інформації про відомості, внесені до Реєстру, з дотриманням вимог кримінального процесуального законодавства та законодавства, яким врегульовано питання захисту персональних даних та доступу до інформації з обмеженим доступом [11].

Реєстр утворений та ведеться відповідно до вимог КПК України з метою забезпечення: реєстрації кримінальних правопорушень (проваджень) та обліку прийнятих під час досудового розслідування рішень, осіб, які їх учинили, та результатів судового провадження; оперативного контролю за додержанням законів під час проведення досудового розслідування; аналізу стану та структури кримінальних правопорушень, вчинених у державі; інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронних органів [11].

Власником і розпорядником Реєстру є держава в особі Офісу Генерального прокурора; володільцем інформації, що обробляється в Реєстрі, є Офіс Генерального прокурора. Виконання функцій адміністратора Реєстру також покладається на обласні прокуратури (за винятком спеціалізованих), якими забезпечуються адміністрування та моніторинг використання системи, надання (обмеження) реєстраторам і користувачам доступу до Реєстру, перевірка дотримання дисципліни та системи безпеки, проведення навчання щодо користування Реєстром.

Враховуючи те, що початок досудового розслідування прямо пов'язаний із внесенням відомостей до ЄРДР, повноваження розпочати та здійснювати кримінальне провадження у суб'єкта владних повноважень виникає лише після отримання електронного ключа доступу до Реєстру, який видає Адміністратор в особі уповноважених осіб підрозділів Офісу Генерального прокурора та обласних прокуратур.

Ключовим питанням є співвідношення ЄРДР з Інформаційно-комунікаційною системою досудового розслідування. Згідно з ч. 1 ст. 106-1 КПК України, інформаційно-комунікаційна система досудового розслідування, як система, що забезпечує створення, збирання, зберігання, пошук, оброблення і передачу матеріалів та інформації (відомостей) у кримінальному провадженні, взаємодіє з ЄРДР [7].

В той же час, згідно з п. 2 глави 1 першого розділу Положенням про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення, ЄРДР – це створена за допомогою автоматизованої системи електронна база даних, відповідно до якої здійснюються збирання, зберігання, захист, облік, пошук, узагальнення даних (про кримінальні правопорушення та хід досудового розслідування) [11].

У відповідності до п. 10 Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування «іКейс», порядок взаємодії Системи з Єдиним реєстром досудових розслідувань, іншими інформаційними, інформаційно-телекомунікаційними системами визначається держателями відповідних систем згідно з вимогами чинного законодавства України [6].

Таким чином, як з точки зору теорії (співвідношення понять), так і з технічної сторони ЄРДР не просто взаємодіє з інформаційно-комунікаційною системою досудового розслідування, а є її невід’ємною складовою, хоча в п. 7 та п. 8 Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування «іКейс», прямо не зазначено, що ЄРДР входить до складу Системи, яка включає комунікаційну мережу; автоматизовані робочі місця користувачів Системи; комплексну систему захисту інформації, ядро Системи (до складу якого входять сервери; системи віртуалізації; системи збереження даних; кластер програм та сервісів; кластер баз даних; інтеграційний шлюз) [6].

Таким чином враховуючи те, що ЄРДР є електронною базою даних, Реєстр, по суті, повинен входити до складу ядра Системи (інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування).

Відповідності до ч. 2 ст. 106-1 КПК України, слідчий, дізнавач, прокурор, слідчий суддя, суд, а також захисник (за його згодою) використовують, а інші учасники кримінального провадження можуть використовувати інформаційно-комунікаційну систему досудового розслідування під час реалізації своїх повноважень, прав та інтересів, передбачених цим Кодексом, за умов та в порядку, що визначені положенням про таку систему [7].

На окрему увагу заслуговує доктринальне обґрунтування необхідності відмови від паперового документообігу та впровадження концепції електронного кримінального провадження на всіх рівнях системи кримінальної юстиції. Так, О. Колотило, досліджуючи правове регулювання електронного кримінального провадження, зазначає, що останнім часом все більше актуалізується питання, пов’язане із запровадженням в Україні системи електронного кримінального провадження: історично так склалося, що папір є основним носієм інформації у кримінальних провадженнях. Слідчі та процесуальні дії, рішення слідчого, прокурора, слідчого судді й суду відображаються у письмових (*в розумінні паперових – прим. авт.*) процесуальних документах. Складність та багатоепізодність розслідуваних злочинів, численні експертизи, велика кількість підозрюваних (обвинувачених), потерпілих і свідків неминує призводити до появи кримінальних проваджень, що налічують сотні, тисячі томів. Сьогодні кримінальне провадження перевантажене, на нього витрачаються величезні фінансові, людські та часові ресурси, а слідчі, прокурори та судді втрачають час на паперову тяганину [3].

Окрему увагу О. Колотило звертає на необхідність чіткого визначення порядку взаємодії між учасниками кримінального провадження у разі здійснення кримінального провадження в електронній формі, зокрема, між сторонами захисту та обвинувачення (*здійснення виклику, вручення документів, ознайомлення з матеріалами тощо*). Наприклад, Кримінально-процесуальний кодекс Естонії визначає широкий спектр процесуальних інструментів і процедур, що становлять електронний сегмент кримінального провадження, в тому числі електронну комунікацію між суб’єктами кримінального провадження. Електронно-цифрові скарги та інші документи у кримінальному провадженні, якщо КПК Естонії не встановлено інше, передаються безпосередньо через систему електронної справи. З огляду на запровадження електронної форми кримінального провадження, на думку О. Колотило, необхідно доповнити ст. 3 КПК України відповідними визначеннями, зокрема, електронного документа (електронного процесуального документа) [3].

Наведена пропозиція є дискусійною, адже в чинному Законі України «Про електронні документи та електронний документообіг» вже сформульовано визначення електронного документа, як документа, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов’язкові реквізити документа [12].

Законом України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування» ст. 221 КПК України доповнено частиною третьою, згідно з якою: «ознайомлення з матеріалами досудового розслідування, що містяться в інформаційно-телекомунікаційній системі досудового розслідуван-

ня, здійснюється шляхом надання доступу до них або надання електронних копій чи примірників таких матеріалів». В свою чергу ч. 3 ст. 290 КПК України доповнено абзацом другим такого змісту: «відкриття матеріалів досудового розслідування, що містяться в інформаційно-комунікаційній системі досудового розслідування, здійснюється шляхом надання доступу до них або надання електронних копій таких матеріалів, засвідчених в установленому порядку» [7].

Таким чином, подальший розвиток ЄРДР як частини інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування потребує чіткої правової регламентації всіх особливостей електронного кримінального провадження, зокрема, визначення в КПК України виключного переліку процесуальних документів, які потребують дублювання в паперовій формі (зокрема, коли паперовий носій виступає доказом у кримінальному провадженні або учасник кримінального провадження не має доступу до інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування); визначення порядку створення та підписання в електронній формі протоколів слідчих дій учасниками кримінального провадження, порядку збирання, зберігання та використання доказів в електронній формі (ґрунтуючись на Протоколі Берклі) тощо.

Враховуючи потребу удосконалення існуючої моделі фіксації даних в електронній системі досудового розслідування, що надає можливість автоматизації обробки та аналізу даних, автором розроблено технічний твір «Інформаційно-аналітична система обробки заздалегідь згенерованих баз Єдиного реєстру досудових розслідувань за допомогою готових наборів Excel (з ілюстраціями)», що по суті є елементом електронного процесуального контролю. Зокрема, запропоновано інтегрувати вказану систему до ЄРДР шляхом перенесення її логічних виражень та форм до розділу «Аналітика та статистика», що дозволяє частково автоматизувати процесуальну діяльність уповноважених суб'єктів щодо своєчасного виявлення та усунення порушень процесуальної процедури, допущеної під час досудового розслідування [13, с. 29].

В межах існуючої моделі фіксації даних в електронній системі (заповнення цифрових контурів, електронні каталоги альтернативного вибору даних, система відміток) наявними є передумови електронного процесуального контролю, оскільки за допомогою інструментів аналітики ЄРДР суб'єкти процесуального контролю мають можливість оперативно виявляти випадки процесуальних порушень під час закінчення досудового розслідування. Зокрема, за допомогою ЄРДР можна відслідковувати закриті кримінальні провадження, а за допомогою розробленого технічного твору – звужувати пошук рішень, які потребують перевірки та процесуального реагування (наприклад, під час однієї з контрольних перевірок серед 532 277 закритих кримінальних проваджень було визначено 662 (0,12%), в яких потенційно наявні порушення процесуальної процедури), що вдосконалює процесуальну діяльність прокурора на вказаному етапі [13, с. 29-30].

ЄРДР забезпечує розподіл ролей між суб'єктами сторони обвинувачення, процесуально й технологічно утворюючи їх електронний процесуальний діалог. Враховуючи електронну природу ключових процесуальних рішень у провадженні та структуру і технологічні ресурси ЄРДР, вся процесуальна взаємодія між спеціалізованими суб'єктами сторони обвинувачення вже сьогодні може бути трансформована з паперово-електронного у виключно електронний формат, із запровадженням електронних процесуальних процедур в єдиному спеціалізованому електронному правореалізаційному середовищі – ЄРДР [10, с. 30].

У відповідності до пп. 4-5 Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування «іКейс», метою Системи є автоматизація процесів досудового розслідування, включаючи створення, збирання, зберігання, пошук, оброблення і передачу матеріалів та інформації (відомостей) у кримінальному провадженні, а також процесів, які забезпечують організаційні, управлінські, аналітичні, інформаційно-телекомунікаційні та інші потреби користувачів Системи. Основними завданнями Системи є: створення єдиного електронного простору для суб'єктів Системи, в якому зберігаються матеріали та інформація щодо кримінальних проваджень; створення умов для електронної взаємодії та автоматизації роботи суб'єктів Системи з метою підвищення ефективності виконання завдань, покладених на них законодавством, зменшення часових та фінансових витрат на здійснення досудового розслідування, управлінські, інформаційно-пошукові, аналітичні роботи, формування звітності; забезпечення точними аналітичними даними для прийняття ефективних управлінських рішень, заснованих на фактах; забезпечення інформаційної взаємодії з іншими інформаційними (автоматизованими), інформаційно-телекомунікаційними системами [6].

Проте, на даний час, у відповідності до пунктів 62–64 зазначеного Положення, до початку автоматизованого обміну інформацією з Єдиним реєстром досудових розслідувань інформація (відомості), що відповідно до вимог Кримінального процесуального кодексу України та Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення, повинна бути внесена до Єдиного реєстру досудових розслідувань, вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань користувачем вручну [6].

Крім того, згідно із п. 20-6 Розділу XI «Перехідні положення» КПК України, «у разі відсутності інтеграції системи, яка функціонує в суді відповідно до статті 35 цього Кодексу, з інформаційно-телекомунікаційною системою досудового розслідування слідчий, дізнавач, прокурор подає до суду матеріали в паперовій формі та в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису» [7].

В свою чергу Вища рада правосуддя 17.08.2021 відповідно до вимог законодавства затвердила Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Положення визначає порядок функціонування в судах та органах системи правосуддя окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної (інформаційно-комунікаційної системи ст 35 КПК України) системи, зокрема підсистем «Електронний кабінет», «Електронний суд» та підсистем відеоконференцзв'язку; порядок вчинення процесуальних дій в електронній формі з використанням таких підсистем; особливості використання в судах та органах системи правосуддя іншого програмного забезпечення в перехідний період до початку функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи у складі всіх підсистем (модулів) [9].

Висновки. Проведене дослідження співвідношення ЄРДР з інформаційно-комунікаційною системою досудового розслідування дає підстави сформулювати висновок про те, що як з точки зору теорії (співвідношення понять), так і з технічної сторони ЄРДР не просто взаємодіє з інформаційно-телекомунікаційною системою досудового розслідування, а є її невід'ємною складовою. Враховуючи те, що ЄРДР є електронною базою даних, він (Реєстр) по суті повинен входити (фактично та за юридичним визначенням) до складу ядра Системи (інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування), що потребує внесення змін до КПК України та проаналізованих відомих нормативно-правових актів.

На теперішній час інформаційно-комунікаційна система досудового розслідування знаходиться в процесі становлення і на даний час запущено її пілотний проект, користувачами якого з 16.12.2021 є Офіс Генерального прокурора, Національне антикорупційне бюро України, Спеціалізована антикорупційна прокуратура Офісу Генерального прокурора, а також Вищий антикорупційний суд.

Враховуючи те, що органом, у складі якого функціонує орган досудового розслідування, в розумінні ст. 106-1 КПК України є Національна поліція (суб'єкт нормотворчості – МВС України), Служба безпеки України, Державне бюро розслідувань, Національне антикорупційне бюро України, Бюро економічної безпеки України, Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування «іКейс» необхідно затвердити спільним наказом Офісу Генерального прокурора, Вищої ради правосуддя, МВС України, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України.

Подальший розвиток ЄРДР як частини інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування потребує чіткої правової регламентації всіх особливостей електронного кримінального провадження, зокрема, визначення в КПК України виключного переліку процесуальних документів, які потребують дублювання в паперовій формі, порядку створення та підписання в електронній формі протоколів слідчих дій учасниками кримінального провадження, порядку збирання, зберігання та використання доказів в електронній формі тощо.

ЄРДР як частину інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування доцільно доповнити графічною інформаційно-аналітичною системою для відображення показників роботи органів досудового розслідування, стану й структури злочинності, негативних тенденції та процесуальних порушень під час досудового розслідування. Оптимізація та удосконалення можливостей інформаційно-аналітичних систем шляхом впровадження функції візуалізації кримінальних проваджень суттєво посилить інструментарій інноваційних правореалізаційних засобів органів кримінальної юстиції. Візуалізація кримінальної процесуальної діяльності є похідною належного функціонування текстового формату ЄРДР та наступним етапом розвитку електронної кримінальної юстиції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / за заг. ред. С. Чернова, В. Воронкової, В. Банаха, О. Сосніна, П. Жукаускаса, Й. Ввайнхардт, Р. Андрюкайтене. Запорізька держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА. 2016. 606 с.
2. Голобородько Т.В., Дубіна О.Д. Використання інформаційних технологій в публічному адмініструванні: досвід України та європейські орієнтири. *Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток»*. URL.: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/6_2018/39.pdf.
3. Колотило О. Правове регулювання електронного кримінального провадження. *Юридична газета online*. 27 квітня 2020 р. URL.: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/kriminalne-pravo-ta-proces/pravove-regulyuvannya-elektronnogo-kriminalnogo-provazhennya.html>.

4. Стратегія розвитку прокуратури на 2021-2023 роки, затверджена наказом Генерального прокурора від 16 жовтня 2020 р. № 489. URL: https://old.gp.gov.ua/ua/ngpu2019.html?_m=publications&_t=rec&id=262782 (дата звернення: 11.02.2022).
5. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування: Закон України від 01.06.2021. № 1498-IX. Відомості Верховної Ради України, 2021, № 31, ст.253. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1498-20#Text> (дата звернення: 11.02.2022).
6. Про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування «іКейс»: наказ Національного антикорупційного бюро України, Офісу Генерального прокурора, Ради суддів України, Вищого антикорупційного суду від 15.12.2021 р. № 175/390/57/72. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0390886-21#Text> (дата звернення: 11.02.2022).
7. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 02.02.2022).
8. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: наказ МВС України від 06.07.2017 № 570 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text> (дата звернення: 02.02.2022).
9. Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, затверджене Рішенням Вищої ради правосуддя 17.08.2021 р. № 1845/0/15-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text> (дата звернення: 11.02.2022).
10. Столітній А.В. Візуалізація у процесуальній діяльності в кримінальному провадженні. Науковий часопис Національної академії прокуратури України: електрон. наук. фахове вид. 2016. № 3. С. 230–240. URL: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/ua/pdf/11-2016/stolitnij.pdf>.
11. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення: наказ Генерального прокурора від 30.06.2020 р. № 298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text> (дата звернення: 02.02.2022).
12. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.
13. Столітній А.В. Електронне кримінальне провадження на досудовому розслідуванні: автореф. дис. ... доктора юрид. наук: спец. 12.00.09 «кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». МВС України. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро, 2018. 40 с.